

Margita Figuli

III GAŠTANOVÉ KONE

III gaštanové kone

Divadelné spracovanie novely Margity Figuli
v réžii Vojtecha Kolečáka,
Trieska v oku a Divadelného centra

Réžia: Vojtech Kolečák
Dramatizácia: Zuzana Kolečáková
Hudba: Laco Korbel
Výtvarné návrhy: Dorota Volfová
Svetelný dizajn: Ján Ptačin

Obsadenie:
Magdaléna Maliariková – Alexandra Lukáčová
Jano Zápotočný – Oliver Ruttkay
Peter – Michal Babčo

„Tri gaštanové kone sú skvelý a nadčasový príbeh, nás však zaujíma sila lásky. Ako láska mení naše charaktery a ohýba ich. V inscenácii sa orientujeme aj na tému, ako je spoločnosť neschopná konať a pomáhať – nielen v otázkach lásky, ale aj v otázkach pamäte, či pri hľadaní našich koreňov a miesta na zemi.“

Vojtech Kolečák, režisér inscenácie

Veľký príbeh o láske a utrpení

Tri gaštanové kone ako silné, fyzické, surové a zároveň poetické divadlo.

Povinná literatúra pre stredné školy oživa na divadelných doskách.

Inscenácia ukazuje, čo všetko sme schopní urobiť pre lásku.

Vzdávame sa spôsobu nášho života.

Pre lásku.

Trpíme. Pre lásku.

A občas sme zvery.

A to všetko pre lásku!

Témy, ktoré inscenácia otvára:

láska ako dar aj pasca

žiarlivosť a moc ako nástroj manipulácie

obeť ženy v tradičnej spoločnosti

kde sú hranice slobody a kde začína ovládanie

poetický jazyk vs. brutálna realita

ticho spoločnosti a neschopnosť konať

Symboly:

tri gaštanové kone – dar, sen, s'ub, nádej... alebo len odplata?

Peter – postava čistého srdca, verný, trpezlivý, trpiaci

Magdaléna – žena medzi dvoma svetmi, obeť aj nositeľka rozhodnutí

Zápotočný – muž ovládajúci všetko okrem vlastnej bolesti

kôň ako sen, ako viera, ako výkupné

Margita Figuli (1909 – 1995)

Margita Figuli bola slovenská spisovateľka, ktorej dielo formovalo 20. storočie – v čase, keď ženy ešte nemali rovnaké podmienky ako muži. Narodila sa v Liptovskom Svätom Mikuláši a vyrastala v rodine kočiša. Lásku k literatúre si vypestovala sama – čítala potajomky a písala už ako dievča.

"Z tuhej roboty a tuhého rozmýšľania, ale aj z túžby po kráse a pravde sa zrodila moja literárna tvorba," odhaľovala autorka svoje spisovateľské pohnútky.

Patrí k najvýznamnejším autorkám slovenskej literatúry 20. storočia. Spolu s Ľudmilou Podjavorinskou a Boženou Slančíkovou-Timrava je považovaná za jednu z mála žien, ktoré sa výrazne presadili v období tzv. naturizmu – literárneho smeru, ktorý spájal cit pre prírodu, duchovno a silnú etickú víziu sveta.

Novelu Tri gaštanové kone napísala v roku 1940 – v dobe spoločenských otrasov a neistoty. O to silnejšie vyznieva jej posolstvo: viera v lásku, mravnosť, pokoru a vnútornú slobodu človeka.

Figuli patrí k priekopníckam slovenského naturizmu – umeleckého smeru, ktorý sa zameriava na prírodné živly, duševný život postáv, symboliku a hľadanie dobra uprostred tvrdého sveta.

Margita Figuli, ktorú nepoznáte z učebníc

Chcela byť pôvodne herečkou, no jej otec to zakázal, vraj to „nie je práca pre slušné dievča“.

Novelu Tri gaštanové kone napísala za 3 mesiace.

Inšpiráciou pre Petra bol jej reálny životný partner, ktorého si neskôr naozaj vzala.

V detstve nosila drevo a pomáhala koňom, preto sú kone v jej tvorbe dôležitým symbolom.

Vydavateľ jej najprv novelu nechcel vydať, lebo "to nie je dosť dramatické". Nakoniec ju vydal – a stala sa klasikou.

Magický realizmus v slovenskej literatúre

Hoci magický realizmus vznikol najmä v Latinskej Amerike, slovenská literatúra má k nemu blízko – najmä vďaka svojej silnej tradícii rozprávania, folklóru, obraznosti a citlivosti na prírodu.

V slovenskej literatúre sa prvky magického realizmu objavujú najmä vtedy, keď sa:
realita prelína s mýtom alebo legendou
postavy žijú na hrane sna a skutočnosti
príroda má svoj hlas a niečo „povie“ aj bez slov
dej sa nedá vysvetliť logicky, ale cítiť ho vieme

Ktorí autori a diela?

- Margita Figuli – Tri gaštanové kone
– spojenie vidieckej reality a lyrickej snovosti, symbolika koní, ticha, obetovania
Vincent Šikula
– príbehy so silnou emocionalitou, spomienkovosťou, intuitívnymi prechodmi medzi svetmi
Peter Jaroš – Tisícročná včela
– sága jednej rodiny, kde sa historické fakty miešajú s mýtickým videním sveta
Ľubomír Feldek – baladické texty, rozprávky pre dospelých
– hra s realitou, symbolom, jazykovou mágiou

Magický realizmus v III gaštanových koňoch

V našej inscenácii sa prvky magického realizmu objavujú najmä v tom, ako je rozprávaný príbeh:

Kone môžu byť sny, dary, spomienky, osudy – a všetko naraz.

Ticho hovorí rovnako veľa ako slovo.

Postavy pôsobia ako ľudia aj symboly zároveň.

Veci sa nedejú „logicky“, ale citovo, intuitívne, snovo.

Divák má pocit, že sa pohybuje medzi realitou a mýtom. A práve v tom je čaro magického realizmu – že prepája vonkajší svet s vnútorným.

Otázky na zamyslenie pre študentov:

Aká je tvoja predstava o láske – ako dar, alebo ako zodpovednosť?

Kto v inscenácii pôsobí ako najslobodnejší človek – a prečo?

Prečo si myslíš, že spoločnosť v príbehu mlčí?

**Podujatie v rámci programu Umenie do škôl z verejných zdrojov podporil
Fond na podporu umenia.**

u. fond
na podporu
umenia